

Miquel López Crespi

A *vui parlo de tu com qui parla d'ell mateix,
cinema,
com qui recorre i assenyala alguns racons d'una
pàtria on ha viscut
—un territori immens per on podria vagar anys,
retroband a cada pas la intensitat d'una presència.*

DAVID JOU
(Els ulls del falcó maltès)

POTIOMKIM

*Pugeu. Us esperen els soldats, les botes, els fusells, les baionetes.
I la llibertat.
Aquest combat
serà diferent dels altres.
Unes grans escalinates
i dues multituds: una a dalt i una a baix.*

(DAVID JOU)

Ningú ha retratat com Eissenstein i Dziga Vertov tota la grandesa de la rebel·lió a la pantalla (muntatge a velocitat esquinçadora, ritme agitat de les imatges, talls brevíssims i sobtats canvis d'escena, protagonisme de les masses revoltades, vida i art en unificació indissoluble).

És clar que Griffith sabia emprar a fons els recursos del primer pla, però nosaltres som ara amb els hereus de Babeuf.

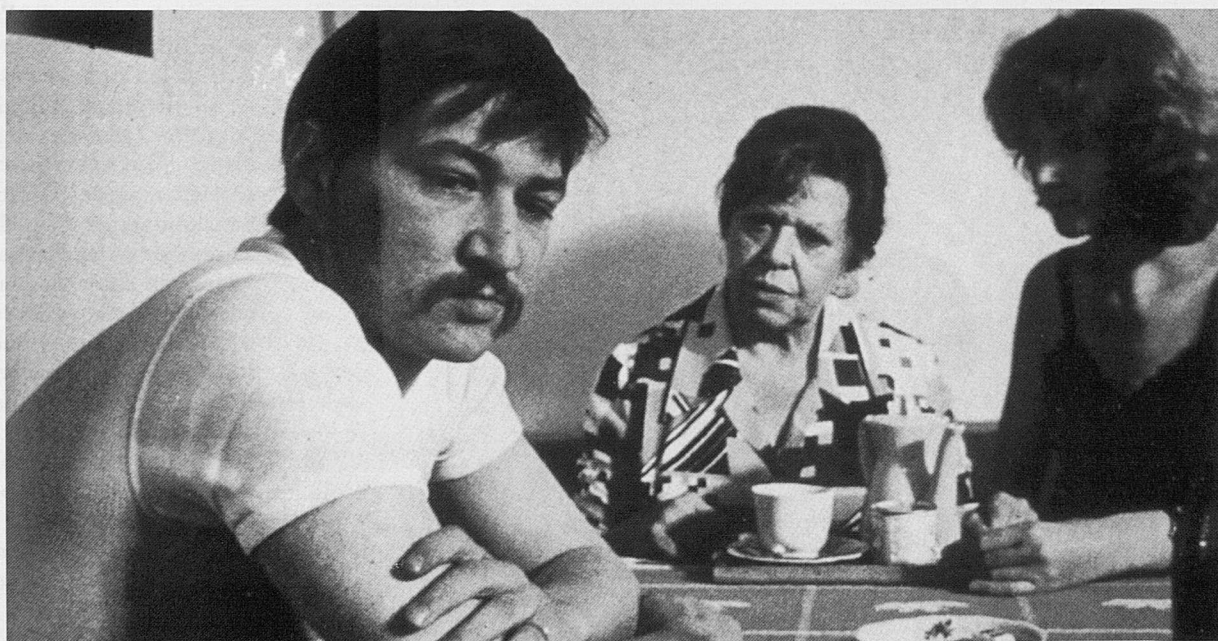
A Moscou, Lenin inaugura el monument a Robespierre mentre el comissari de la guerra, el camarada Lev Davidovix Bronstein fa fugir els exèrcit coaligats del vell món capitalista. És el moment de fer girar la maneta. Pudovkin filma un canelobre que tremola: la burgesia no té sortides.

*A Octubre,
el poder dels tsars vora esfinxs d'Egipte.
A La vaga,
panoràmica de la feina d'una carnisseria;
paràfrasi de les execucions: Eisenstein.
En la retina,
per sempre més,
les pesants botes dels cosacs
escalinata d'Odessa avall,
una evidència transparent:
la història del segle XX comença
amb la revolta del Potiomkim.*

COM SI LA GUERRA NO HAGUÉS FINIT ENCARA

*Sabíem que era un món efímer:
noranta minuts per a una pel·lícula,
tres hores si n'hi havia dues amb NO-DO o bé superproducció
de Hollywood. Estàvem aferrats desesperadament*

*a les màscares de la pantalla,
les úniques portes obertes a la nostra adolescència
en el misteri de la llum i les ombres.
I era un ritu màgic consultar la cartellera mentre inventa-
ríavem mil malalties inexistent amb què excusar-nos
davant els pares
per haver fet el salt a classe.*

*Qualsevol d'aquells films podia obrir esquerdes
doloroses en la imaginació, deixar-hi llavors de rebel·lió
per sempre més, l'inici concret de la revolta.
deixar-hi per sempre més llavors de rebel·lió,
Quin perill per al futur,
triar Viva Zapata o Espàrtac
contra la lliçó d'història del col·legi!*

El salari de la por o La llei del silenci
(molt abans de La Vaga o Roma ciutat oberta)
 rastres profunds en la memòria.
A la sortida sempre feia fred,
plovía i la vida del carrer
tenia un posat massa gris,
d'una tristor agra,
talment com si la guerra no hagués finit encara.

PARÍS

Érem a París i encara no sabíem com havíem pogut
arribar-hi (barats viatges en tren,
entrepans àrabs asseguts a una entrada de la rue Saint
Séverin
o de la Huchette a la recerca d'una estrena de Godard,
documentals de Medvedkin o Dziga Vertov
en els petits cines del Boulevard de Saint Michel).
Aleshores Kubrick era tan notori
com Púvdovkin, Passolini o Orson Welles.
Senderes de glòria era prohibida a l'estat espanyol
i, cansats després del llarg viatge,
cercàvem un petit cine existent a la rue des Trois Desgrés.
L'empenta del maig del seixanta-vuit deixava sentir
la seva presència enfollida pel barri Llatí
curull de llibreries (la Shakespeare and Company)
plenes d'obres de Marx, Lenin i Engels.
Hi havia arreu gernació de desconeguts poetes barbuts,
al·lots i al·lotes ianquis molt ben alimentats
a la recerca de qualsevol nirvana de llibre de butxaca
i munió d'exiliats de totes les contrades
somniant futures revolucions castristes o maoistes.
Després d'admirar la superba interpretació de Kirk
Douglas
en la pel·lícula de Kubrick
ens havíem de veure amb amics del partit davant Ruedo
Ibérico
(número 6 de la rue de Latran).
Eternes discussions amb mags i endevins
d'un futur socialista que mai no va existir!
Màgiques matinades prop del Sena
tot enyorant una existència sense desheretats
lluny de les trinxeres plenes de fang,
de la injustícia que denunciaven els films
acabats de veure en els vells cines de prop del Carnavalet
(obligada visita al museu de la Revolució
amb la primera declaració dels drets de l'home i del ciutadà,
manuscrits de Marat i Robespierre,

l'acer de la guillotina que tallà els caps
de Lluís XVI i Maria Antonieta).
Des de la finestra s'albira un cartell
de Rocco i els seus germans
(haurem d'anar-hi avui vespre,
després del míting a la Mutualité).

T'AGRADAVEN FASSBINDER I FRITZ LANG

T'agradava la pluja insistent,
les obres de Fassbinder i Fritz Lang,
la lluna immensa.
Et delien els antics cines de barri,
les estacions desertes,
els bars buits,
les velles portes deseparades xisclant
a totes les nostres ciutats en derrota.
T'agradava la calç blanca
d'aquella infància abandonada,
l'ombra de les parres.
Portaves sempre dins les butxaques
l'eco de somnis molt llunyans
(un vell anunci d'El falcó maltès,
qui sap si una intrombable fotografia
d'algun film d'Howard Hawks).
Em mostraves plànols de ciutats ignotes,
la meua primera carta.
T'agradava parlar dels amors
que es desfeien entres les ombres de la pantalla,
enmig del semàfor i el fum dels cotxes.
Estimaves els paisatges esborrats.
T'assegur que no sé on trobar-te ara.
Sovint he anat a una estrena
pensant que et tornaria a veure,
llunyana,
confosa en la boira nocturna,
com aquell hivern a Londres,
quan l'obscuritat començava a diluir
lentament cases i homes.
Com si fos avui mateix.
Talment com si mai no ens haguéssim
dit adéu després d'acabar la projecció.
T'agradaven les obres de Fassbinder i Fritz Lang,
els blues d'Aretha Franklin,
la lluna immensa,
les façanes de calç blanca
de la nostra infantesa abandonada. ■